

सातारा जिल्ह्यातील महाबळेश्वर व जावळी तालुक्यातील कोयना जलाशयामध्ये बुडीत बंधारे बांधणेसाठी २४ प्रस्तावांना विशेष बाब म्हणून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत..

महाराष्ट्र शासन
मृद व जलसंधारण विभाग
शासन निर्णय क्रमांक: नप्रमा-२०२३/प्र.क्र-४९०/जल-१
मंत्रालय, मुंबई-४०० ०३२
दिनांक: १८ फेब्रुवारी २०२५.

वाचा:

१. अप्पर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे यांचे क्र. प्रशा-२/३९७३, दि.०८.०८.२०२३
२. दि. ०४.०२.२०२५ रोजीच्या मा. मंत्रीमंडळ बैठकीचे कार्यवृत्त दि. ११.०२.२०२५.
३. अप्पर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता, मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे यांचे क्र. प्रशा-२/६०१, दि.१७.०२.२०२५

प्रस्तावना-

माहे फेब्रुवारी ते माहे मे या उन्हाळी महिन्यातील कालावधीमध्ये कोयना जलाशयाची पाणी पातळी बऱ्याच प्रमाणात कमी होते त्यामुळे तेथील स्थानिक रहिवासी यांना पिण्याच्या व सिंचनाच्या पाण्याची टंचाई जाणवते. कोयना धरणाच्या बुडीत क्षेत्राभोवती वर सरकून वसलेल्या १०५ गावामध्ये माहे जानेवारी, फेब्रुवारी नंतर पाणी टंचाई जाणवते. कोयना धरणातील पाणी जसजसे खाली जाईल तसतसे पाणीटंचाईची भीषणता वाढते. या वर्षी पाणीसाठा ५% पर्यंत पोहोचल्यामुळे प्रचंड पाणी टंचाई असुन, त्यावर उपाययोजना करणे आवश्यक आहे. त्यामुळे मा. मुख्यमंत्री महोदयांच्या निर्देशास अनुसरुन कोयना बुडीत क्षेत्रात बुडीत बंधारे प्रस्तावित करण्यात आलेले आहेत. त्यानुषंगाने उपरोक्त पत्र क्र. १ अन्वये कोयना जलाशयामध्ये २५ बुडीत बंधारे प्रस्तावित करण्यात आलेले होते.

सदर प्रकल्प शासनाच्या आर्थिक विश्लेषणात मापदंडात असफल ठरत असुन सदर योजनांबाबत धोरण निश्चित नसल्याने प्रस्तावास जलसंपदा विभाग, नियोजन विभाग व वित्त विभागाची सहमतीची घेण्यात आलेली आहे. तसेच मा. मंत्रीमंडळाच्या दि. ०४.०२.२०२५ रोजीच्या बैठकीत सदर योजनांसाठी प्राधान्यक्रम ठरवून रु. १७०.०० कोटीपर्यंतच्या प्रकल्पांना विशेष बाब म्हणून मान्यता देण्यात आलेली आहे. त्यानुषंगाने प्राधान्यक्रमानुसार २४ बुडित बंधारे कामांच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेचे शासनाचे विचाराधीन आहे.

शासन निर्णय :

मा. मंत्रीमंडळाच्या दि. ०४.०२.२०२५ रोजीच्या बैठकीत झालेल्या निर्णयानुसार सातारा जिल्ह्यातील महाबळेश्वर व जावळी तालुक्यातील कोयना जलाशयामध्ये बुडीत बंधारे बांधणेसाठीचे २४ प्रकल्पांना विशेष बाब म्हणून एकुण रु. १६९,३१,५८,७८९/- (अक्षरी रुपये एकशे एकोणसत्तर कोटी एकतीस लक्ष अठ्ठावन्न हजार सातशे एकोणनव्वद फक्त) या किंमतीच्या प्रस्तावास खालील अटीच्या

अधीन राहून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे. सदर २४ योजनांच्या मूळ अंदाजपत्रकानुसार तरतूद सोबत “जोडपत्र अ” मध्ये सादर करण्यात येत आहे.

- १) मा. मंत्रीमंडळात झालेल्या चर्चेनुसार जोडपत्र “अ” मधील सर्व योजनांची एकत्रित निविदा काढण्यात यावी.
- २) सदर योजना पूर्ण झालेनंतर संबंधित ग्रामपंचायतीस हस्तांतरीत करण्यात यावे.
- ३) प्रकल्पासाठी अधीक्षक अभियंता/प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी यांनी कार्यस्थळी भेट देऊन स्थळ व संरेखा निश्चित करून प्रमाणित करणे आवश्यक आहे.
- ४) कामाचा खर्च उपलब्ध अनुदानातून प्रशासकीय मान्यतेच्या मर्यादेत करण्यात यावा व नियोजित वेळेत काम पूर्ण करण्यात यावे.
- ५) सदरचे काम पूर्ण होईपर्यंत त्रैमासिक प्रगती अहवाल शासनास सादर करावा.
- ६) काम पूर्ण झाल्यानंतर त्याबाबतचा पूर्णत्वाचा अहवाल शासनास त्वरीत सादर करावा.
- ७) कामांचे Geotag व वेळेसह व्हिडीओ चित्रीकरण बंधनकारक राहिल.

- a) काम सुरू करण्यापूर्वी.
- b) २५% पूर्ण झाल्यानंतर.
- c) ५०% काम पूर्ण झाल्यानंतर.
- d) ७५% काम पूर्ण झाल्यानंतर.
- e) १००% काम पूर्ण झाल्यानंतर.

या कामात पाच टप्प्यात Geotag व्हिडीओ चित्रीकरण करण्यात यावे. प्रत्येक टप्प्याच्या व्हिडीओ चित्रीकरणाचा कालावधी किमान ३ मिनिटाचा आवश्यक राहिल. काम सुरू करण्यापूर्वी एका बाजूने चित्रीकरण सुरुवात करून दुसऱ्या टोकापर्यंत संपूर्ण चित्रीकरण करण्यात यावे.

- अ) व्हिडीओ चित्रीकरण करताना प्रत्येक वेळेस कामाचे जलसंधारण अधिकारी व कंत्राटदार/ त्यांचा प्रशिक्षित तांत्रिक कर्मचारी यांची उपस्थिती अनिवार्य आहे. किमान दोन वेळेस खुद्द कंत्राटदाराची उपस्थिती आवश्यक आहे.
- ब) चित्रीकरणांमध्ये किमान दोन टप्प्यांमध्ये उप अभियंता व एका टप्प्यामध्ये कार्यकारी अभियंता यांची उपस्थिती अनिवार्य आहे.
- क) देयके पारित करताना मोजमाप पुस्तिका सोबत चित्रीकरणाचा Pendrive सादर करावा. तसे मोजमाप पुस्तिकेत नमूद करावे.
- ड) सदर चित्रीकरणाची प्रत कार्यकारी अभियंता यांनी तपासावी व वरील सूचनांप्रमाणे चित्रीकरण नसल्यास देयक पारित करून होणार नाही.
- इ) चित्रीकरणाची किमान १५ सेकंदांची संक्षिप्त प्रत विभागाच्या जिओपोर्टलवर Upload करण्यात यावी.

- ८) काम पूर्ण झाल्यानंतर कामाची गुणनियंत्रणाच्या दृष्टीने विभागाच्या दक्षता व गुणनियंत्रण पथकाकडून तपासणी करण्यात यावी.
  - ९) वरील प्रमाणे प्रकल्पाचे हस्तांतरण झाल्यानंतरचा देखभाल दुरुस्तीचा खर्च लाभार्थ्याकडून करण्यात यावा.
  - १०) शासन निर्णय ग्राम विकास व जलसंधारण विभाग क्र.नागरी २०११/प्र.क्र.१९२/निधी जल-१ दिनांक ०२ फेब्रुवारी २०१२ अन्वये निर्धारित तरतुदींचे काटेकोर अनुपालन करण्यात यावे.
  - ११) आर्थिक दायित्व निर्माण होईल अशा नवीन घटकांचा शासन मान्यतेशिवाय प्रकल्पात समावेश करण्यात येऊ नये.
  - १२) सदर कामाची अंमलबजावणी करतांना दर्जा व गुणवत्ता उत्कृष्ट ठेवण्याची जबाबदारी संबंधीत क्षेत्रीय अधिकाऱ्यांची राहिल.
  - १३) पाणीसाठा करण्याच्या दृष्टीने जिल्हा जलसंधारण अधिकारी व प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी यांनी काम पूर्ण झाल्यावर प्रमाणित करणे आवश्यक राहिल.
  - १४) शासन परिपत्रक क्र.प्रमा-२०१३/(७८५/१३)/ सिं. व्य. (कामे) दि. ०१.०१.२०१५ मधील मार्गदर्शक सूचना नुसार अभिलेखे ठेवणे व कार्यवाही करणे बंधनकारक आहे.
  - १५) प्रकल्पाच्या उपशिर्षनिहाय मंजूर किंमतीच्या मर्यादेत व नियोजनानुसार काम पूर्ण करण्यात यावे.
  - १६) आवश्यकतेनुसार अंदाजपत्रकात गृहीत धरलेले आराखडे/संकल्पने, बाह्य दरसूची बाबी व वहन अंतरे सक्षम स्तरावर तपासून अंदाजपत्रकास तांत्रिक मान्यता प्रदान करावी.
  - १७) राज्य तांत्रिक सल्लागार समितीच्या अहवालातील उपस्थित मुद्द्यांची पूर्तता करण्यात यावी.
  - १८) सदर योजनेस तांत्रिक मान्यता प्रदान करण्यापुर्वी सक्षम स्तरावरून संकल्पन करून घेण्यात यावे.
  - १९) सदर योजनेच्या माती धरणाच्या काटछेदाचे, सांडव्याचे व विमोचकाचे संकल्पन हे म.सं.सं. नाशिक यांच्या कडून करून घेण्यात यावे व त्यानंतर अंदाजपत्रकीय किंमतीत बदल होणार नाही, याची दक्षता घेण्यात यावी.
- २.०. या योजनेच्या कामावर होणारा खर्च खालील लेखाशिर्षाखाली मंजूर अनुदानातून भागविण्यात यावा.

मागणी क्रं. ZH-५

४७०२, लहान पाटबंधारे योजना

४७०२ ए ०१९

००

१०१, भूपृष्ठ जल,

लहान पाटबंधारे

(०१) लहान पाटबंधारे योजना,

०-१०० हे सिंचन क्षमता (कार्यक्रम),

५३ मोठी बांधकामे

सदरहू योजनांच्या दुरुस्तीच्या कामास वरील लेखाशिर्षातर्गत प्रशासकीय मान्यता प्रदान करण्यात येत आहे.

३.० सदर शासन निर्णय नियोजन विभाग व वित्त विभाग यांच्या सहमतीने अनुक्रमे नियोजन विभागाचा अनौ.सं.क्र. १४३/२४/१४३४, दि. २६.०३.२०२४ व वित्त विभागाचा अनौ.सं.क्र. ३२४/२०२४/व्यय-१५, दि. १५.०४.२०२४ अन्वये निर्गमित करण्यात येत आहे. तसेच संदर्भित पत्र क्र. ३ अन्वये दि. ०४.०२.२०२५ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळ बैठकीतील निर्णयाच्या अनुषंगाने सदर प्रस्तावास मान्यता देण्यात आलेली आहे.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२५०२१८१५३९०१३३२६ असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(प्र. नि. पाटील)

कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव

महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा.राज्यपाल यांचे सचिव,राजभवन,मलबार हिल, मुंबई.
- २) मा.मुख्यमंत्री, यांचे अप्पर मुख्य सचिव.
- ३) मा.विरोधी पक्षनेता, विधान परिषद/विधानसभा, विधान मंडळ सचिवालय,विधानभवन,मुंबई.
- ४) सर्व मा.संसद सदस्य, विधान मंडळ सदस्य, महाराष्ट्र राज्य.
- ५) सर्व मा.मंत्री/राज्यमंत्री यांचे खासगी सचिव
- ६) मा.मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य.
- ७) सर्व मंत्रालयीन विभागांचे अप्पर मुख्य सचिव/प्रधानसचिव/सचिव.
- ८) मा. सचिव (मृद व जलसंधारण) यांचे स्वीय सहाय्यक
- ९) महालेखापाल-१ (लेखा व अनुज्ञेयता) (लेखा परिक्षण), महाराष्ट्र राज्य,मुंबई.
- १०) आयुक्त मृद व जलसंधारण, जल आयुक्तालय, छत्रपती संभाजीनगर.
- ११) व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र जलसंधारण महामंडळ, छत्रपती संभाजीनगर.
- १२) अप्पर आयुक्त जलसंधारण तथा मुख्य अभियंता,मृद व जलसंधारण प्रादेशिक क्षेत्र, पुणे.
- १३) प्रादेशिक जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, पुणे.
- १४) प्रादेशिक दक्षता गुणनियंत्रण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, पुणे.
- १५) जिल्हा जलसंधारण अधिकारी, मृद व जलसंधारण विभाग, सातारा.
- १६) कार्यासन अधिकारी (जल-४), जलसंधारण विभाग, मंत्रालय, मुंबई.
- १७) निवडनस्ती (जल-१).

मृद व जलसंधारण विभाग

जोडपत्र 'अ'

सातारा जिल्ह्यातील महाबळेश्वर व जावळी तालुक्यातील कोयना जलाशयामध्ये बुडीत बंधारे बांधणेसाठी २४ प्रस्तावांना विशेष बाब म्हणून प्रशासकीय मान्यता प्रदान करणेबाबत गोषवारा.

शासन निर्णय क्रमांक: नप्रमा-२०२३/प्र.क्र- ४९०/जल-१ दिनांक: १८ फेब्रुवारी २०२५.

अ.क्र.	योजनेचे नाव	तालुका	जिल्हा	पाणीसाठा (सघमी)	एकुण किंमत (रु)
१	बुडीत बंधारा आकलपे	महाबळेश्वर	सातारा	५७.८८	५,३२,५९,५३४
२	बुडीत बंधारा आहिरे	महाबळेश्वर	सातारा	४२.१७	५,९६,१२,१८६
३	बुडीत बंधारा फुरुस	महाबळेश्वर	सातारा	४९.०२	८,४६,९९,२८०
४	बुडीत बंधारा हरचंदी	महाबळेश्वर	सातारा	५८.६	१३,९१,४३,४१५
५	बुडीत बंधारा कळमगाव	महाबळेश्वर	सातारा	४०.६२	५,०७,००,७६६
६	बुडीत बंधारा लामज	महाबळेश्वर	सातारा	१७७.८	४,५३,०१,२९०
७	बुडीत बंधारा कोट्रोशी	महाबळेश्वर	सातारा	२७.६६	६,७७,१६,०५८
८	बुडीत बंधारा मुनावळे	महाबळेश्वर	सातारा	११०.१४	४,३७,११,७५३
९	बुडीत बंधारा निवळे क्र. १	महाबळेश्वर	सातारा	६४.२१	४,७६,५०,१८४
१०	बुडीत बंधारा निवळे क्र. २	महाबळेश्वर	सातारा	२९.७८	३,६२,७९,४४३
११	बुडीत बंधारा पाली तर्फे आटेगाव	महाबळेश्वर	सातारा	२८.७१	५,८२,६५,४६४
१२	बुडीत बंधारा पिंपरी तर्फे तांब	महाबळेश्वर	सातारा	१३६.५९	९,८२,८६,०९४
१३	बुडीत बंधारा रेनोशी	महाबळेश्वर	सातारा	११९.९१	१०,३४,५२,२४१
१४	बुडीत बंधारा उचाट	महाबळेश्वर	सातारा	१८२.६६	५,५९,७६,९२१
१५	बुडीत बंधारा वाळणे	महाबळेश्वर	सातारा	६२.३	४,८८,२१,६३७
१६	बुडीत बंधारा आवळण	महाबळेश्वर	सातारा	५९.८६	८,५४,३३,७७३
१७	बुडीत बंधारा दरे तर्फे तांब क्र. १	महाबळेश्वर	सातारा	७२.९३	८,५३,५३,३५७
१८	बुडीत बंधारा दरे तर्फे तांब क्र. २	महाबळेश्वर	सातारा	७६.७७	११,२०,१९,५५६
१९	बुडीत बंधारा आमशी	जावळी	सातारा	२४.९८	९,१९,१८,७३४
२०	बुडीत बंधारा गावढोशी	जावळी	सातारा	४१.१५	४,५५,६१,६५४
२१	बुडीत बंधारा केळघर तर्फे सोळशी	जावळी	सातारा	२५.१४	४,५६,६२,०७२
२२	बुडीत बंधारा तेटली	जावळी	सातारा	१४७.३३	१२,२४,०२,१८३
२३	बुडीत बंधारा माजरे शेंबडी	जावळी	सातारा	२०.८९	२,५१,१९,९००
२४	बुडीत बंधारा वेंगळे	जावळी	सातारा	११६.५९	८,६८,११,२९४
				१७७३.६९	१,६९,३१,५८,७८९

(प्र. नि. पाटील)

कार्यकारी अभियंता तथा अवर सचिव

महाराष्ट्र शासन